

1. Tainele existenței

Viața și moartea sunt cele două taine cutremurătoare care marchează destinul, cele două borne – aparent antipodale – între care se mișcă existență. De ce aparent antipodale? Deoarece în profunzimea creuzetului divin al creației, viața și moartea se întrepund desăvârșit și neconținut, astfel că sfârșitul uneia se constituie în începutul celeilalte, și ele amândouă coexistă într-un echilibru miraculos și precar, spre bucuria și deznădejdea omului angajat pe calea anevoioasă a gustării din fructul fericirii.

Destinul omului și al istoriei sale este aidoma unei scări în dublu sens: capătul de sus duce înspre culmi imposibil de atins fără o pregătire temeinică prin iubire, cumpătare și înfrânare, în timp ce capătul de jos se îndreaptă spre hăurile fără fund ale abjecției și satanicului. Firește, e mult mai ușor să cobori decât să urci, îndeosebi atunci când conștiința s-a hrănit cu himere și s-a adăpat cu cocleala lui “Je m’en fiche”... De asemenea, sunt dese cazurile când faptele contrazic vorbele, ori cele în care oglinda conștiinței este astfel reglată și manevrată, încât ajunge să reflecte într-un mod statornic și hiperbolizat doar faptele de cinste. Tot astfel, progresul material al societăților moderne, ca și ghiftuirea până la îndobitocire a bogaților prea puțin preocupați de nevoile acute ale celor mulți și săraci, n-are cum să justifice și să acopere gravele curențe de ordin moral-spiritual ale omului civilizat. O civilizație, de altminteri, extrem de controversată, având în vedere primejdiosul dezechilibru dintre consumurile materiale tot mai accentuate și împlinirile fundamental-umane din ce în ce mai firave.

...Pe curba dezvoltării umane, războaiele pot fi asemuite cu punctele de întoarcere ale unui grafic: o întoarcere brutală spre adevărata față a lucrurilor, aceea a bestialității, cruzimii și egoismului, trăsături alarmante cu care omul zilelor noastre luptă să-și clădească fericirea prezentă și viitoare.

Războiul este el însuși o taină dosită în pânțelele destinului istoric, căruia, printr-o fiziologie socială defectuoasă, i se pun la dispoziție de către grupurile oligarhice, complicate și costisitoare supape de erupție. Și precum un vulcan în clocot, al cărui moment de intrare în erupție poate fi stabilit cu o bună aproximație, tot așa poate fi cunoscut momentul fatidic al declanșării conflagrației, dar, conflictul odată declanșat de ambițiile și interesele politicianilor,

industriașilor și militarilor, cine poate stabili când va înceta și cu ce jertfe umane se va încheia!

Nu astfel au stat lucrurile în timpul celor două războaie mondiale, care au zguduit din temelii lumea secolului 20, fără ca aceasta să-și mai poată regăsi echilibru și tăria fundamentelor?! Iar temeliile umane odată zdruncinate, ele au putut fi doar nițel cârpite și proptite în decursul lungului război rece și a nesfârșitei suite de războaie regionale ce s-au succedat, e drept, fără amploarea în timp și spațiu a celor două cataclisme mondiale, totuși cu consecințe imprevizibile pentru profilul moral-spiritual al omului zilelor noastre: un om rece și grăbit, lacom, egoist și dur până la agresivitate. Tot mai numeroasele atacuri teroriste în diverse puncte ale globului, ca și bombardamentele nimicitoare din Iugoslavia, Afganistan și Irak, supranumite războaie ultramoderne purtate cu arme inteligente, întăresc afirmația de mai sus în legătură cu trăsăturile de caracter dominante ale omului hipercivilizat și mai puțin civilizat.

2.Surprizele din faza premergătoare declanșării celui de-al II-lea război mondial

Pentru cine ia aminte cu atenție la desfășurarea ulterioară a evenimentelor mondiale, este lesne de dedus că aceste surprize s-au cristalizat încă din timpul primului război mondial.

Astfel, anul 1917 a fost un an fatidic pentru Rusia și țarul ei, Nicolae al II-lea. Aidoma anului 1905, când, după înfrângerile catastrofale din războiul cu Japonia, Rusia a fost cuprinsă de febra revoluției, tot așa înfrângerile suferite în luptele cu nemții și austriecii s-au repercutat într-un mod specific în mințile sleite de oboseală și lipsuri ale soldaților ruși: dezertări în masă, împușcarea ofițerilor obsedați de disciplină, producerea de uriașe breșe în front prin retragerea unor mari unități militare, fapt care a creat nesperate spații de manevră pentru nemți și a complicat situația de pe frontul românesc până aproape de colaps.

În aceste condiții de haos total, țarul abdică și, în vidul de putere creat, s-a format un guvern provizoriu în frunte cu Kerenski, proces istoric cunoscut sub numele de faza victorioasă a revoluției burghezo-democratice.

Însă bolșevicii lui Lenin, Troțki et comp. doreau să pună ei mâna pe putere. În acest scop, propaganda bolșevică se întetește, armatele se descompun și se demoralizează în pas cu procesul de bolșevizare, astfel că în octombrie 1917 toate condițiile sunt coapte pentru deturnarea sensului democratic al revoluției și însușirea puterii de către bolșevici. Iar Lenin și ai lui, odată stăpâni pe situație, s-au grăbit să încheie cu Puterile Centrale tratatul de pace de la Brest-Litovsk, fapt care a complicat enorm situația de pe fronturile din Balcani. (România, aproape în întregime ocupată de armata germană, este nevoită să se gândească la pace. Dar tratatul de pace ratificat de Parlamentul de la Iași, spre cinstea regelui Ferdinand I n-a fost niciodată promulgat de acesta...) Pacea era nu numai un punct de onoare pentru conducătorii bolșevici, care au sesizat starea de lehamite a soldaților și le-au promis acestora încetarea războiului îndată după preluarea puterii. Pacea a însemnat totodată o necesară gură de oxigen în vederea organizării Armatei Roșii sub comanda lui Troțki, cu scopul de-a contracara adversitățile ce se profilau la orizont – războiul civil și răscoalele dezlănțuite de cazacii de pe Don și din Ural. Adică o suită de măsuri care, dincolo de atrocitățile comise, au dus la întărirea autorității bolșevice și, în final, la recunoașterea internațională a Uniunii Sovietice.

Dar se știe că apariția unei extreme, în cazul de față a extremei stângi, duce pe plan intern la ruperea echilibrului social, deci la apariția unor reacții de revoltă, iar pe plan internațional creează condiții pentru apariția contraponderii sale – extrema dreaptă. Astfel au apărut fasciștii în Ungaria lui Horthy și Italia lui Mussolini, astfel s-au impus nașiștii în peisajul politic al Germaniei.

Prin anii '30, în Germania bătea din ce în ce mai tare vântul nemulțumirii și al frustrării teutonice vizavi de pierderea războiului și de condițiile grele de pace impuse învinșilor de către învingători. Iar acest vânt cu rafale revanșarde, umfla tot mai promițător pânzele corăbiei național-socialiste, ce-l avea la timonă pe zugravul Adolf Hitler.

Acesta nu era nici pe departe ceea ce s-ar putea numi un revoluționar; nu era nici măcar neamț pur-sânge, ci austriac. Dar prin forța elocvenței, el a știut să-și atragă de partea sa sute de mii de germani cinstiți și milioane de lichele, unii fără căpătâi, alții fără scrupule, însă cu toții în căutarea unui rost în viață. Din prima categorie cei mai mulți s-au dezis de Hitler și doctrina sa după demararea dezmățului morții întăritată până la demență de ură fascistă, rasism și antisemitism. Doar cea de-a doua falangă – baza de masă a viitoareii politici hitleriste – s-a întărit continuu, îndeosebi după 30 ianuarie 1933, dată la care bătrânul președinte Paul Hindenburg, sub presiunea marilor trusturi (Krupp, Thyssen ș.a.) a semnat decretul de numire a lui Adolf Hitler în funcția de cancelar al Germaniei. De subliniat că în steaua lui Hitler și în politica lui agresivă au crezut nu numai nemți de prim rang, ci și personalități de marcă din alte țări, ca de pildă reputatul scriitor norvegian Knut Hamsun, laureat al Premiului Nobel.

După această surpriză de proporții oferită de istoria buclucașă, au urmat alte surprize, toate subsumate aceluiași țel: declanșarea celui de-al doilea război mondial, pentru că – susținea propaganda hitleristă – numai în acest mod națiunea germană își va asigura spațiul vital de dezvoltare. În ceea ce privește militarismul german în clocot, și pentru el doar războiul reprezenta șansa revanșei și a ștergerii umilinței înfrângerii din primul război mondial.

Surprizele s-au succedat cu repeziciune, căci se părea că însuși timpul face pași mai repezi, parcă pregătindu-se să-și ia avânt peste falia provocată în trupul istoriei de uriașul cataclism:

a)Anexarea Austriei și invadarea Cehoslovaciei, urmare și a politicii conciliatoriste promovată de premierii Angliei și Franței;

b)Pactul Ribbentrop-Molotov privind delimitarea zonelor de interes ale Germaniei și Uniunii Sovietice. Consecința directă a acestui pact a fost pierderea Basarabiei și Bucovinei de către România, teritoriile respective fiind ocupate de către ruși;

c)Dictatul de la Viena din 30 august 1940, un alt act samavolnic prin care Hitler impunea regelui Carol al II-lea cedarea Ardealului de nord-vest, de data asta în favoarea ungarilor. În acest mod nu numai că se satisfăceau pretențiile teritoriale ale unui aliat fidel până la îngenuncherea Germaniei și zdrobirea fascismului, dar însăși Germania motorizată și în acută criză de combustibili își crea un culoar lesnicios de acces la câmpurile românești de petrol de pe Valea Prahovei.

Germania, însă, cravașată nemilos de sloganurile isterice ale lui Hitler, nu putea să se mulțumească doar cu mizilicuri. Grandoarea teutonică afișată în mersul cadențat al diviziilor, în scrâșnetul șenilelor, răpăitul automatelor și zvastică, aspira la ocuparea întregii Europe și la refacerea Reichului. Iată de ce zdrobirea Rusiei era văzută ca o necesitate, iar redobândirea coloniilor de peste mări și ocuparea altora după victoria puterilor Axei, căpăta chipul unui act de justiție în ochii nemților exaltați. Pentru atingerea acestor deziderate, așa cum s-a văzut foarte curând, diplomația nazistă nu s-a jenat să calce în picioare tratatele încheiate și să dea de pământ cu angajamentele asumate.

3.Surprize după declanșarea celui de-al II-lea război mondial

Al doilea război mondial s-a declanșat la 1 septembrie 1939, odată cu atacarea Poloniei de către Germania. De fapt, având în vedere agresiunile anterioare acestei date, se poate vorbi de-o uvertură la cel de-al doilea război mondial, un gen de repetiție macabră, prin care țările Axei înțelegeau să-și verifice potențialul militar și combativitatea trupelor.

Așa, bunăoară, în anul 1935 Italia fascistă atacă Abisinia (Etiopia), unul din puținele state de pe continentul african ce nu fusese transformat în posesiune colonialistă. Rezistența abisinienilor ia sfârșit în mai 1936, prin folosirea de către Italia a gazelor toxice și a bombardamentelor aeriene.

Germania și-a demonstrat sieși și celorlalți superioritatea militară prin ușurința cu care în martie 1936, treizeci de mii de soldați pătrund în zona demilitarizată Renania, unde, la granița cu Franța, vor construi puternica linie fortificată *Siegfried*. Apoi, în cursul anului 1938, cu concursul politicii împăciuitoare practică de anglo-francezi vizavi de Hitler și pretențiile lui tot mai sfruntate, acesta intră cu aceeași ușurință în Austria și invadează Cehoslovacia.

Și tot pe-atunci, dar departe în Extremul Orient, armatele japoneze pătrundeau cu tot mai mari sacrificii în adâncimile Chinei, în cadrele unei agresiuni preconizată scurtă și fără replică, dar care văzând cu ochii se transforma într-un extenuant război de poziții și durată, cu consecințe dezastruoase pentru trufia militară a imperialismului nipon.

Iar dacă se au în vedere intensele acțiuni de spionaj, cu rol fie în accelerarea propriilor pregătiri strategico-militare prin capturarea unor secrete de excepțională importanță, fie în dejucarea unor planuri ale potențialilor adversari prin cunoașterea acestora din timp și prin luarea de măsuri adecvate, măsuri care merg de la furnizarea informațiilor false și intoxicarea rețelilor inamice, până la declanșarea conflictelor militare, atunci putem afirma fără teama de-a greși că germenii celei de-a doua conflagrații au încolțit în mințile obsedate de revanșă, încă din timpul tratatelor de pace desfășurate după primul război mondial...

Richard Sorge s-a dovedit la acest capitol un agent de-o valoare încă neegalată până în

Scris de George Petrovai

Măști, 09 Octombrie 2012 05:35 - Ultima actualizare Măști, 09 Octombrie 2012 15:48

prezent, atât prin durata neîntreruptă a activității desfășurate, cât și prin informațiile de primă importanță pe care le-a furnizat rușilor. Născut în Rusia din mamă rusoaică și tată neamț, Richard Sorge, asemeni unui unchi de-al său, nutrea pronunțate simpatii socialiste. Dotat cu remarcabile însușiri, indispensabile unui spion de înaltă clasă, precum inteligență, stăpânire de sine, farmec exterior, cultură aleasă, cunoașterea la perfecție a mai multor limbi străine (inclusiv chineza și japoneza), tact și perspicacitate în abordarea oamenilor, Sorge reușește cu ajutorul fratelui său mai mare, apreciat om de afaceri german, să pătrundă în cele mai selecte cercuri berlineze, implicit în cercurile sus-puse ale nazismului.

La sugestia Centrului, personal a șefului Berzin, Sorge – devenit între timp un faimos și foarte gustat jurnalist, cere să fie trimis în Japonia în calitate de corespondent al ziarelor germane *Franfurter Zeitung*

și

Börsen Kurier

și al celui olandez,

Amsterdam handelsblad

. Ajuns la Tokio, el își înjghebează o valoroasă rețea de agenți, din care făcea parte inclusiv japonezul Ozaki Hozumi, corespondent special al ziarului

Osaka Asahi

și apropiat al prințului Konoye, viitorul prim-ministru al Japoniei. Pe această cale și prin relațiile sale foarte apropiate cu ambasadorul german la Tokyo, Richard Sorge va reuși să intre în posesia unor informații ultrasecrete, de-o importanță covârșitoare pentru desfășurarea ulterioară a ostilităților.

După declanșarea războiului în Apusul Europei, și în preajma atacului asupra Rusiei, în cadrul unei acțiuni dintre cele mai riscante efectuată de Ozaki taman în cabinetul primului-ministru, inclusiv cu fotografii, Sorge a fost în măsură să le comunice rușilor o informație de cea mai mare importanță: ignorând tratatul de neagresiune dintre Germania și Uniunea Sovietică, Hitler de fapt pregătea în cel mai mare secret planul Barbarossa, adică atacul fulger împotriva rușilor de la 22 iunie 1941!

Apoi, când Rusia era cât pe-acum să gătită de nemți, Sorge furnizează o altă informație de-o neprețuită valoare: Deși anglo-americanii doreau și sperau din răspuțeri că Japonia își va îndrepta atacul spre nord, respectiv spre Siberia și Vladivostok, totuși, nefiind pregătită pentru o asemenea campanie, politicienii și strategii niponi aveau privirile îndreptate spre sud! Era o știre atât de surprinzătoare, încât la recepționarea ei, oficialii ruși au clătinat neîncrezători din cap, iar Stalin mai abia ca toți. Pentru că ea, în cazul fructificării, oferea rușilor în corzi o nesperată gură de oxigen, respectiv retragerea multor divizii din Orientul Îndepărtat și aruncarea lor pe fronturile din Europa, pentru astuparea enormelor breșe provocate de diviziile germane motorizate. Ceea ce s-a și făcut nițel mai târziu, adică atunci când cursul evenimentelor a

confirmat adevărul cuprins în informația cu pricina.

Aceasta, de altminteri, a fost ultima știre transmisă la Centru, întrucât imediat după aceea întreaga rețea a fost capturată de contraspionajul nipon, iar Richard Sorge și Ozaki Hozumi, după un proces lung și întortocheat, au fost condamnați la moarte. Ceilalți membri, funcție de vina dovedită fiecăruia, s-au ales cu mai mulți sau mai puțini ani de temniță. Alcătuită astfel încât doar Sorge avea cunoștință de toți membrii, rețeaua și-a încetat existența în anul 1941, după o activitate neîntreruptă de nouă ani! O performanță de-a dreptul uluitoare, dacă se are în vedere proverbiala vigilență a poliției secrete japoneze.

...Iar Japonia și-a început expansiunea din Oceanul Pacific prin atacul de la Pearl Harbor. La vremea respectivă, pentru foarte mulți americani – militari și civili – a fost o adevărată enigmă atacul efectuat de aviația japoneză pe fondul unei totale relaxări americane. Atacul s-a produs duminică dimineața. Se știa cu precizie data și ora atacului, deoarece serviciile secrete americane deja intraseră în posesia codului japonez, prin urmare erau la curent cu conținutul tuturor mesajelor și comunicatelor trimise de la și spre ambasada niponă din SUA. Dar nu s-a luat nici o măsură evidentă de preîntâmpinare și respingere a agresorilor, atâta doar că din ordinal personal al președintelui Roosevelt au plecat din Pearl Harbor cele trei portavioane și cinci crucișătoare grele de tip nou. În rest, parcă japonezii au fost invitați să atace: toți comandanții liberi, nici o măsură de apărare, ba mai mult, avioanele și vapoarele rămase, erau înșirate ca mărgelele pe ață, ținte ideale pentru escadrilele japoneze care se apropiau cu un uruit infernal, fără a întâmpina cel mai mic obstacol în drumul lor nimicitor.

De-abia după intrarea Americii în război, prin coroborarea faptelor s-a vădit că atacul de la Pearl Harbor, dimpreună cu jertfele umane și pierderile materiale, făceau parte integrantă din planul perfid elaborat de Roosevelt și sfetnicii săi, pentru ca într-un asemenea chip să provoace indignarea cetățenească și revolta Congresului vizavi de mișelia japonezilor. Noile condiții create, au schimbat din temelii starea de spirit a americanilor. Cu toții cereau intrarea de îndată în război pentru a răzbuna morții de la Pearl Harbor, iar Congresul, în consens cu starea de spirit, s-a grăbit să ratifice declarația de război. Și astfel Roosevelt a scăpat cu fața curată de asediul insistențelor lui Churchill, făcând tot ce omenește era posibil ca să-i scoată pe englezi de sub dărâmăturile Marii Britanii și ale imperiului.

Ultima turnantă a războiului a mai oferit o surpriză de proporții: întâlnirea celor trei *grei* la Yalta.

Sigur, surpriza nu constă în întâlnirea propriu-zisă dintre Roosevelt, Churchill și Stalin. Aveau chiar datoria să se întâlnească, deoarece reprezentau popoarele care au dus greul războiului și care, în urma zdrobirii fascismului, constituiau noile puteri ce-și asumau misiunea postbelică

Scris de George Petrovai

Mărti, 09 Octombrie 2012 05:35 - Ultima actualizare Mărti, 09 Octombrie 2012 15:48

de-a pedepsi pe criminali, de-a configura noua hartă a Europei și de-a delimita sferile de influență și zonele de interes. Surpriza constă în locul ales pentru tratative – Yalta. Ca și cum cei trei n-ar mai fi avut secrete unul față de altul; ca și cum Roosevelt și Churchill ar fi avut o asemenea încredere în Stalin, încât nici măcar nu le-a păsat că intră în casa acestuia, unde pereții sunt înțesați cu microfoane, iar ei sunt urmăriți pas cu pas.

Oare cu ce i-o fi avut la mână Stalin, de cei doi, cu toate problemele de sănătate ale lui Roosevelt, au optat pentru varianta jocului în deplasare?! Iar Stalin a aplicat atât de bine tactica tergiversării și amânării, încât cei doi, sătui de așteptare, au acceptat toate condițiile sugerate ori răspicat formulate de tatucul Iosif, numai să se vadă odată scăpați din cleștele ospitalității bolșevice. Adică, precum niște pere mălăiețe, au căzut în plasa lui Stalin și i-au făcut în întregime jocul. Așa se face că occidentalii au contribuit din plin la sporirea prestigiului lui Stalin, care – mai încape vorbă? – cu concursul lor, a făcut din Rusia o mare putere. Prea târziu au realizat anglo-americanii că de fapt au câștigat războiul dar au pierdut pacea. Deja era în plină desfășurare războiul rece...

AUTOR: George Petrovai